



Randers Kommune

# Blenstrup & Enslev Landsbyregistrering 2011

# Blenstrup og Enslevs historie

## Oprindelse

De to små landsbyer Blenstrup og Enslev ligger vest for Hadsundvej i den nordlige del af kommunen.

## Blenstrup

Blenstrup er en gammel torp dvs. en udflytterbebyggelse. Hovedbyen kan muligvis være Gerlev, men dette vides ikke med sikkerhed. Landsbyen stammer med stor sandsynlighed fra vikingetiden.

## Enslev

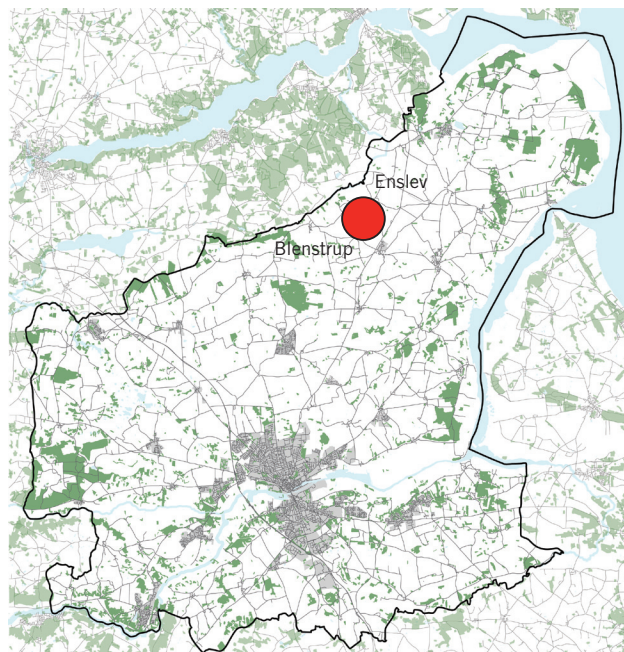
Endelsen '-lev' betyder arvegods og forleddet 'En-' er sandsynligvis en afledning af et mansnavn. Muligvis 'Arn'. En eller flere gårde er altså arvet og landsbyen har fået sit navn herefter. Landsbyer med endelsen -lev, stammer oftest fra jernalderen. Enslev er dermed sandsynligvis noget ældre end Blenstrup.

## Byudvikling

I **Blenstrup** kan der tælles 9 gårde og en mindre småhusbebyggelse på Original 1-kortet fra 1816. Disse ni gårde kan med undtagelse af én findes i dag.

Efter 1940 er man begyndt at bebygge englodderne syd for Munkebovej, og der er kommet en del spredt bebyggelse til langs byens indfaldsveje. Blenstrup er generelt en meget spredt by.

Blenstrup har 88 indbyggere i 2011.

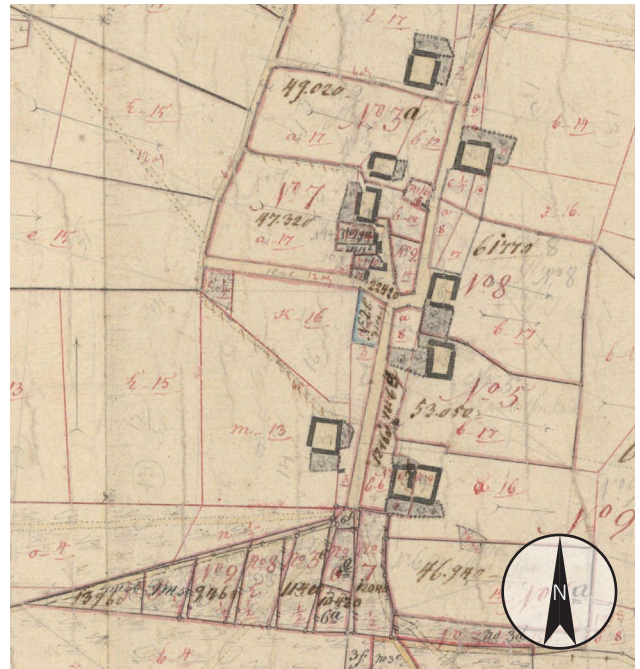


**Enslev** er lidt større, og byens noget længere historie samt tilstedeværelsen af kirken gør, at den føles mere som en landsby.

Der er sket en del udstykning øst for Enslev, men forten er fortsat landsbyens centrum takket være god vedligeholdelse og en indsats fra landsbyens beboere. Enslev har 193 indbyggere i 2011.



Luftfoto 2010. Blenstrup mod sydvest er en spredt og langstrakt landsby, mens Enslev mod nordøst slutter sig om forten.



Original 1-kort 1816, 1:8.000 over Enslev (over) og Blenstrup (højre). Der kan tælles 12 gårde i Enslev og 9 i Blenstrup. Enslev har en markant og meget stor forte som landsbyen er organiseret omkring. Mens Blenstrup er langstrakt og ikke på samme måde sammenhængende.



Målebordsblad, 1842-1899, Blenstrup og Enslev 1:20.000

# Topografi og landskab

## Landskab

Landskabet omkring **Enslev** og **Blenstrup** varierer fra at være næsten helt fladt til at være stærkt kuperet med større højdeforskelle. Her har Kastbjerg Ådal stor indflydelse på det kuperede terræn, hvor også både Enslev og Blenstrup Bjerger ligger. Kastbjerg Å løber i en tidligere tunneldal, som strækker sig fra Mariager Fjord til Glenstrup Sø syd for Hobro. Kastbjerg Ådal består dels af hævet havbund fra stenalderen og dels af maritimt forland til Mariagerfjord.

Umiddelbart syd for Kastbjerg Å løber Kondrup bæk i en noget smallere dal, som stadig forekommer meget dyb.

Længere inde i landet, nær Blenstrup, findes Stolsbjerg Høje, der ligger på Stolsbjerg. Toppen når 76 moh. Stolsbjerg ligger i et ellers fladt landskab, hvor der med jævne mellemrum skyder store bakker op af. Området er en del af en randmoræne, som løber mellem Mariager og Møllerup.

## Beliggenhed

**Blenstrup** ligger, trods sin meget lange og spredte udstrækning, meget fladt i landskabet. Omvendt er det for **Enslev**, som er placeret i det dybe, skarpe dalstrøg omkring en afstikker fra Kondrup Bæk - Enslev Bæk. Selve bebyggelsen i Enslev ligger op ad dalens skrænter på begge sider af den smalle dal. I bunden af dalen, ved Enslev Bæk, er der etableret et stort grønt fællesområde med legeplads, boldbane samt små shelters omkring en bålplads, hvor det er muligt at overnatte.

## Oplevelse

Der er flere ankomstveje til **Enslev**. Fra nord, via Fosevej, er den karakteriseret af tæt beplantede bæltter på begge sider af vejen. Byen skjules af de grønne bæltter, hvorfor man først oplever byen, når man er kørt ind i den. Enslev besidder generelt nogle fine grønne træer, der dels tæller fællesarealet i bunden af dalen og dels de karakterfulde alléer, der fører ind til flere gårde.

Da Enslev ligger i den dybe dal, er der kun meget få kig og sigt ud i landskabet, hvorfor de skal findes på kanten af landsbyen, lige før man kører ind i den.

Enslev kirke er utraditionelt placeret nede i dalen i landsbyens midte. Selvom den ikke ligger højt, er den særdeles synlig, da det er den eneste større bygning, der ligger i dalbunden.

**Blenstrups** spredte karakter, hvor gårde og huse lægger sig med store mellemrum langs vejene, betyder at ankomsterne til landsbyen stort set er helt udvaskede. Der opstår tvivl om, hvorvidt man er ankommet til Blenstrup eller om bebyggelsen, der dukker op med jævne mellemrum, bare er almindelig spredt landbebyggelse. Der findes derfor ikke nogen egentlig ankomst til byen. Hvilket må siges at svække byens karakter som helhed.

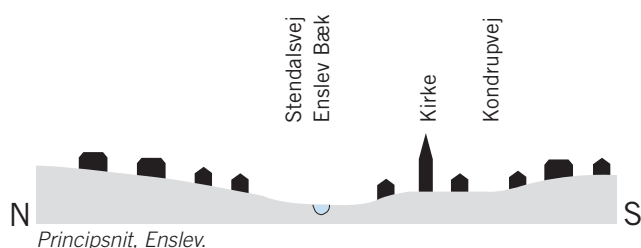
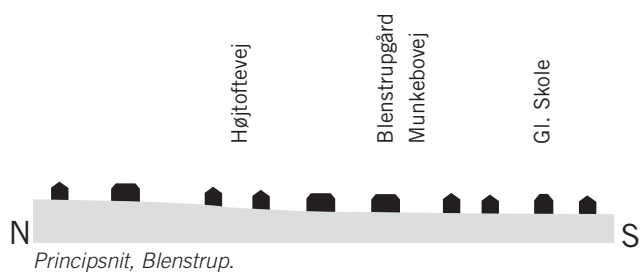
Netop på grund af Blenstrups udstrækning og fordi der kun er en række bebyggelse på begge sider af vejene betyder, at der er flere kig og sigt ud i det flade landskab.

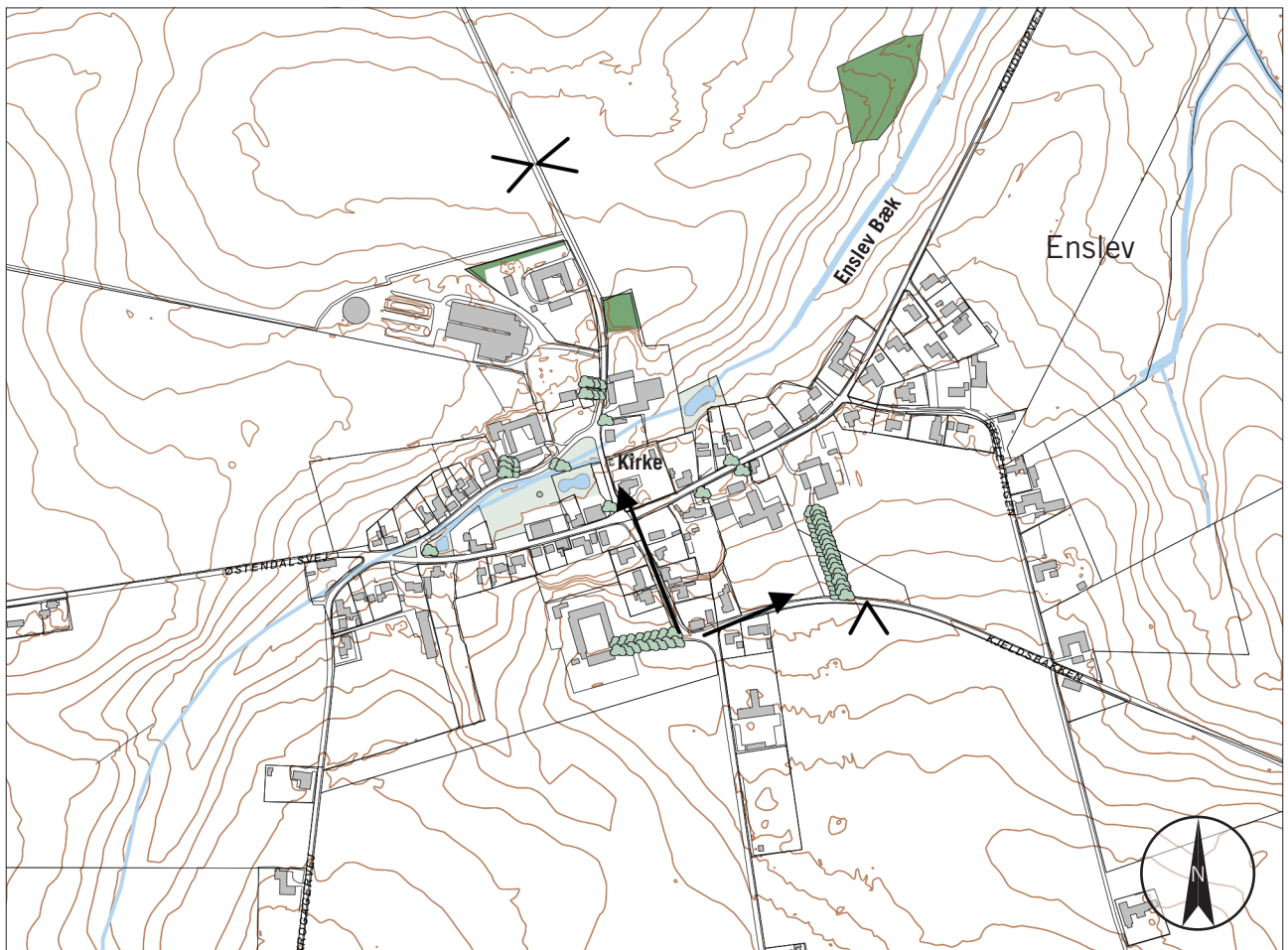
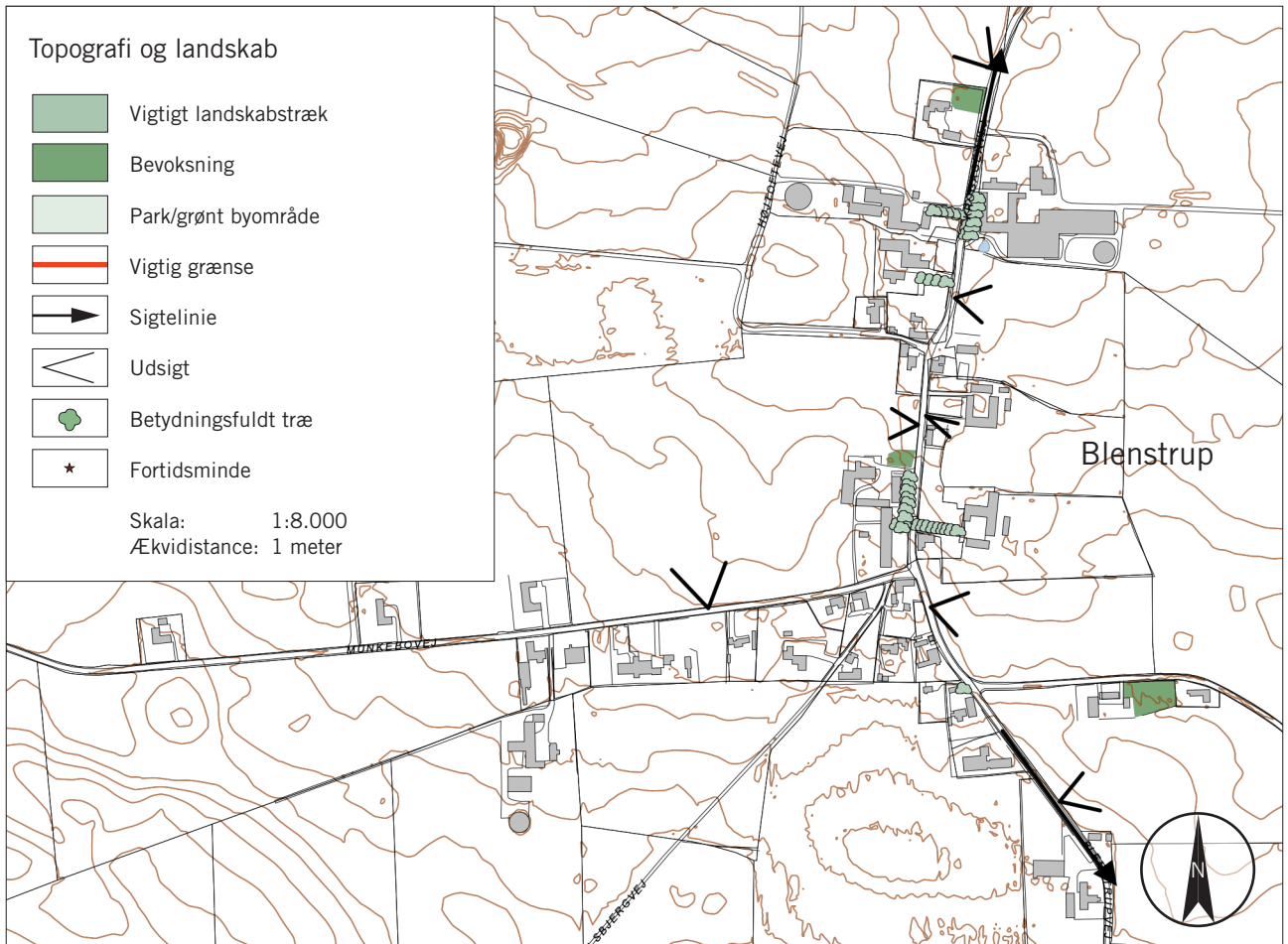


Kig ud over det flade landskab langs Blenstrupvej til Blenstrup.



Det grønne fællesareal midt i Enslev er indrettet til at kunne rumme aktiviteter af forskellig art.





# Funktioner og infrastruktur

## Funktioner

På Kondrupvej 17 i **Enslev** ligger landsbyens autoværksted, som er den eneste virksomhed i Enslev ud over to gårde, der stadig er i drift. Det drejer sig om Kondrupvej 10 og Fosevej 7.

Herudover ligger der et velfungerende forsamlingshus i direkte kontakt med det åbne, grønne fællesareal midt i byen. Nær ved forsamlingshuset ligger der også en lille kirke, som markerer bymidten.

I **Blenstrup** er der ligeledes to gårde, der er i drift. Henholdsvis Krogsagervej 69 og Munkebovej 15. Herudover ses der ingen erhverv, ligesom der heller ikke er et forsamlingshus eller lignende.

## Infrastruktur

**Enslev** besidder en rimelig original vejstruktur. Kun Sognevej syd for Kjeldsbakken er blevet flyttet. I Enslev er den trafikale infrastruktur i høj grad præget af dalen og det kraftigt springende terræn, der er omkring den. Det er tydeligt, at man har indrettet vejnettet direkte efter landskabstopografien.

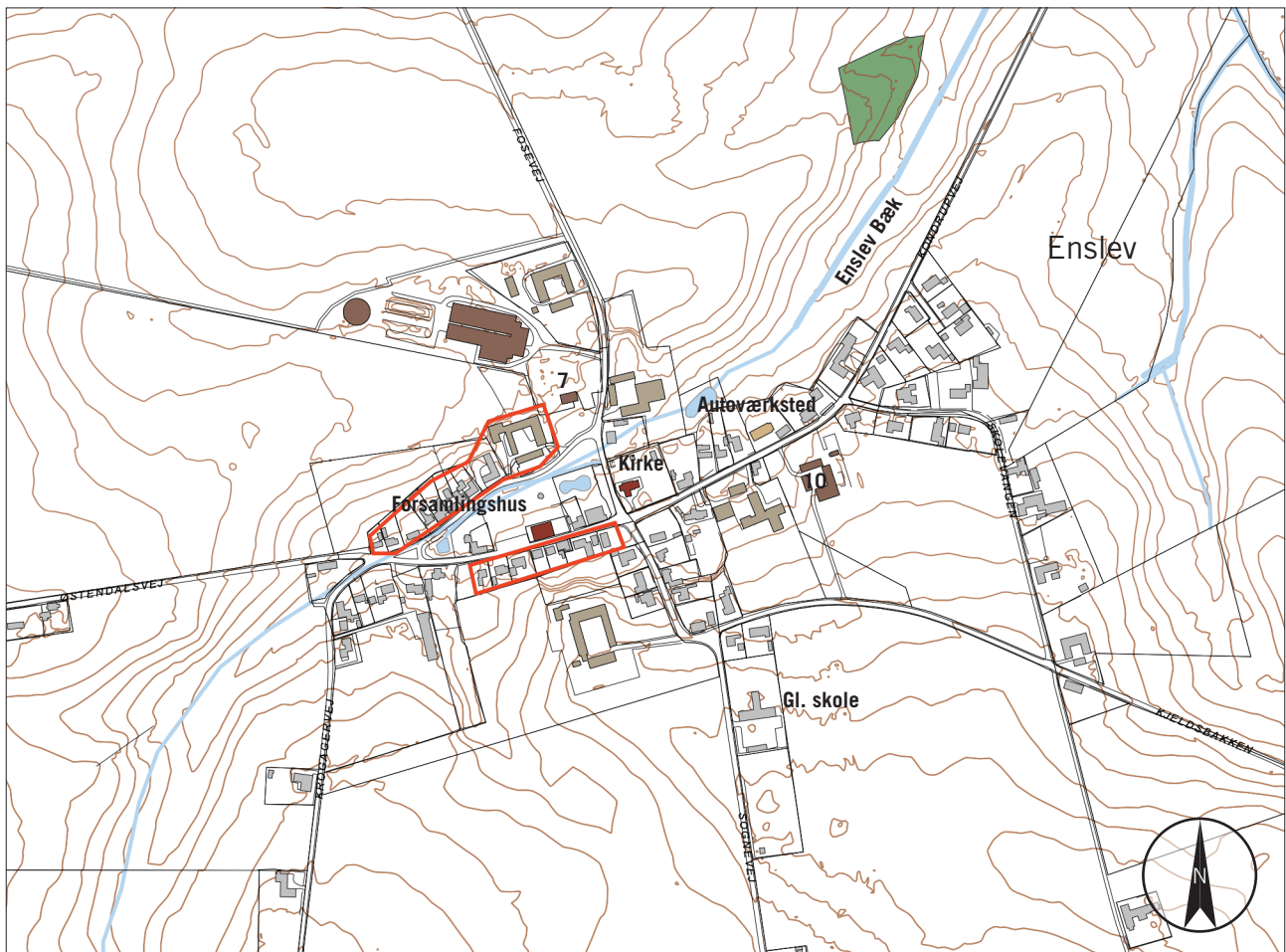
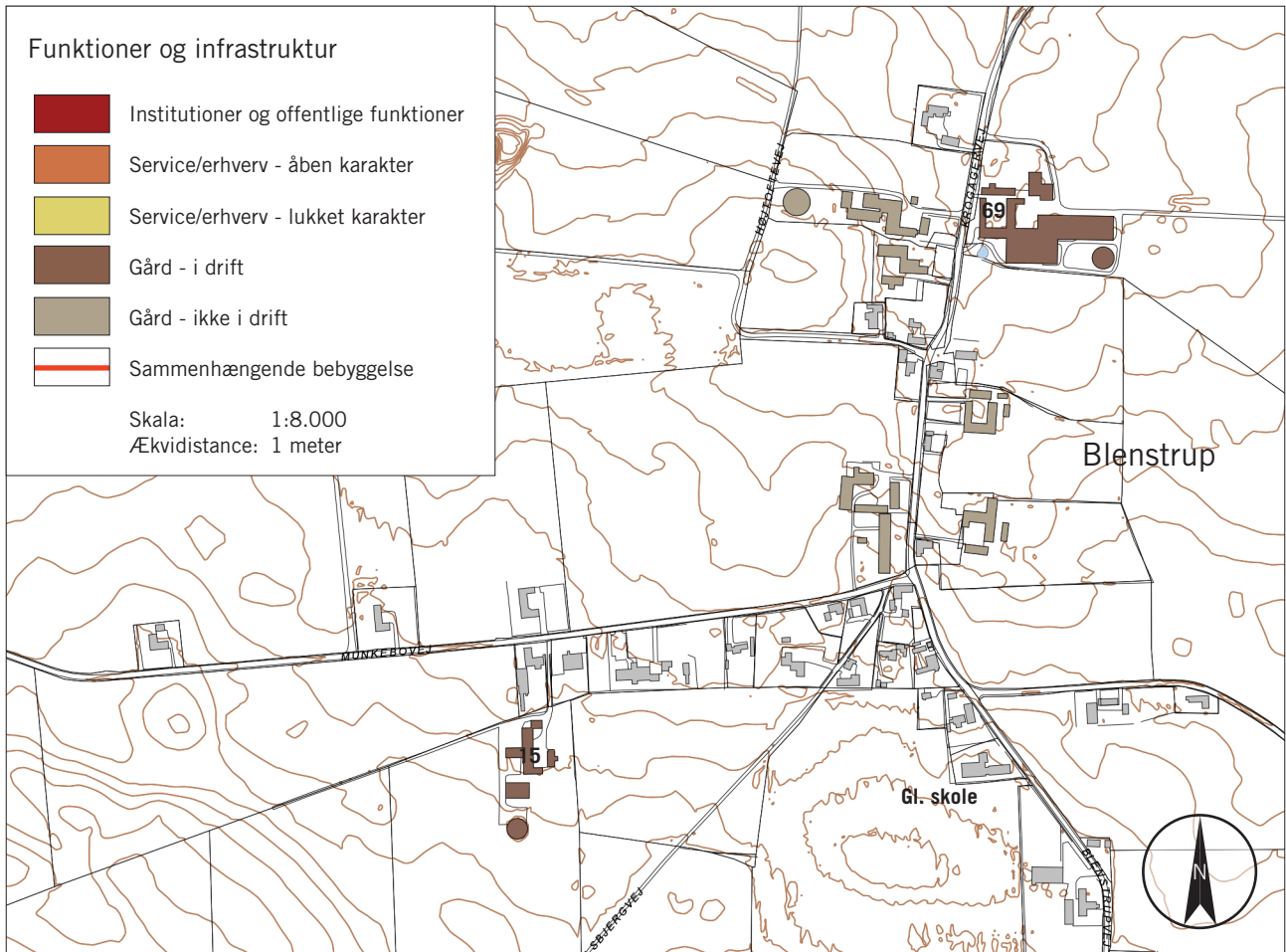
Vejstrukturen i **Blenstrup** er, som i Enslev, relativt velbevaret med sin langstrakte struktur langs Krogsagervej. I den sydlige del af landsbyen er kun Stolsbjergvej flyttet en anelse siden begyndelsen af 1800-tallet.



*Enslev Kirke set fra Kjeldsbakken, som slynger sig ned i dalen.*



*Blenstrups spredte karakter ses tydeligt langs Krogsagervej, hvor der er langt mellem bebyggelserne.*



# Bebyggelse, arkitektur og kulturmiljø

## Bebyggelsesstruktur

**Blenstrup** er ved første øjekast en meget spredt struktur uden egentlig bymæssighed. Gårdene ligger lidt tilbagetrukket fra Krogagervej ofte bag træer og buskads, og anlæggene åbner sig ikke mod vejen. Mellem gårdene kan man se ud over markerne.

Bebyggelsen syd for Munkebovej har udviklet sig langsomt siden år 1900 og er i dag en blanding af bolig, erhverv og mindre landbrug.

## Enslev

Enslev har en meget tydelig gammel forte omkring den lille bæk, der udspringer i byens vestlige del. Forten er meget intakt og er kun bebygget med et enkelt hus foruden forsamlingshuset og den gamle brugsforening. I gammel tid bestod facaderækken nord for fortens af brede gårde, men i dag er det mere byhuse med to flotte facaderækker og kirken i fortens østlige ende, der markerer sig flot.

Mod øst og sydøst har byen udviklet sig lidt sporadisk med udstykninger langs Kondrupvej og Skolevængen.

## Arkitektur

### Blenstrup

Blenstrup har, foruden flere flotte gårde, tre interessante bygninger. Den gamle skole på Blenstrupvej 39, det lille stråttækte hus på Munkebovej 3 og det gamle frysehus på Blenstrupvej 45.

Blenstrup skole er opført i 1919 i rød tegl. Bevaringsværdien er i høj grad kulturhistorisk, men der er også interessante bygningsmæssige detaljer. Der er dog foretaget flere ombygninger, som slører den oprindelige arkitektur.

Munkebovej 3 er et lille stråttækt længehus beliggende helt ud til vejen. Huset er i ni ikke ensartede fag og synes ombygget af flere omgange. Midterpartiet har givetvis tidligere haft en hoveddør, der nu er erstattet af et vindue. Vinduerne er med sprosser mellem rudelagene og harmonerer ikke med husets stil. På facaden er opsat årstallet 1791, men store dele af huset er givetvis ikke fra den tid.

Det gamle frysehus ud for Blenstrupvej 45 fungerer i dag som udhus. Den oprindelige dør mod gaden er muret til.

## Enslev

Bebyggelsen langs Østendalsvej og Krogagervej er fint sammenhængende og vedligeholdt med kun enkelte undtagelser.

Der er få komplette gårdanlæg tilbage i Enslev, og kun én eller to af disse er fortsat i drift. De tilbageværende anlæg tegner stadig byen ved ankomst fra nord og syd, hvilket gør, at Enslev fortsat opfattes som en landsby.

Flere steder er der foretaget velmente renoveringer af by- og længehuse, men plasticvinduer og trykimprægnerede sternbrædder præger billedet, og originaliteten er ikke længere i detaljerne.



Gårdene i Blenstrup ligger lidt tilbagetrukket fra vejen. Det er med til at mindske bymæssigheden og giver mere plads til landskabet.

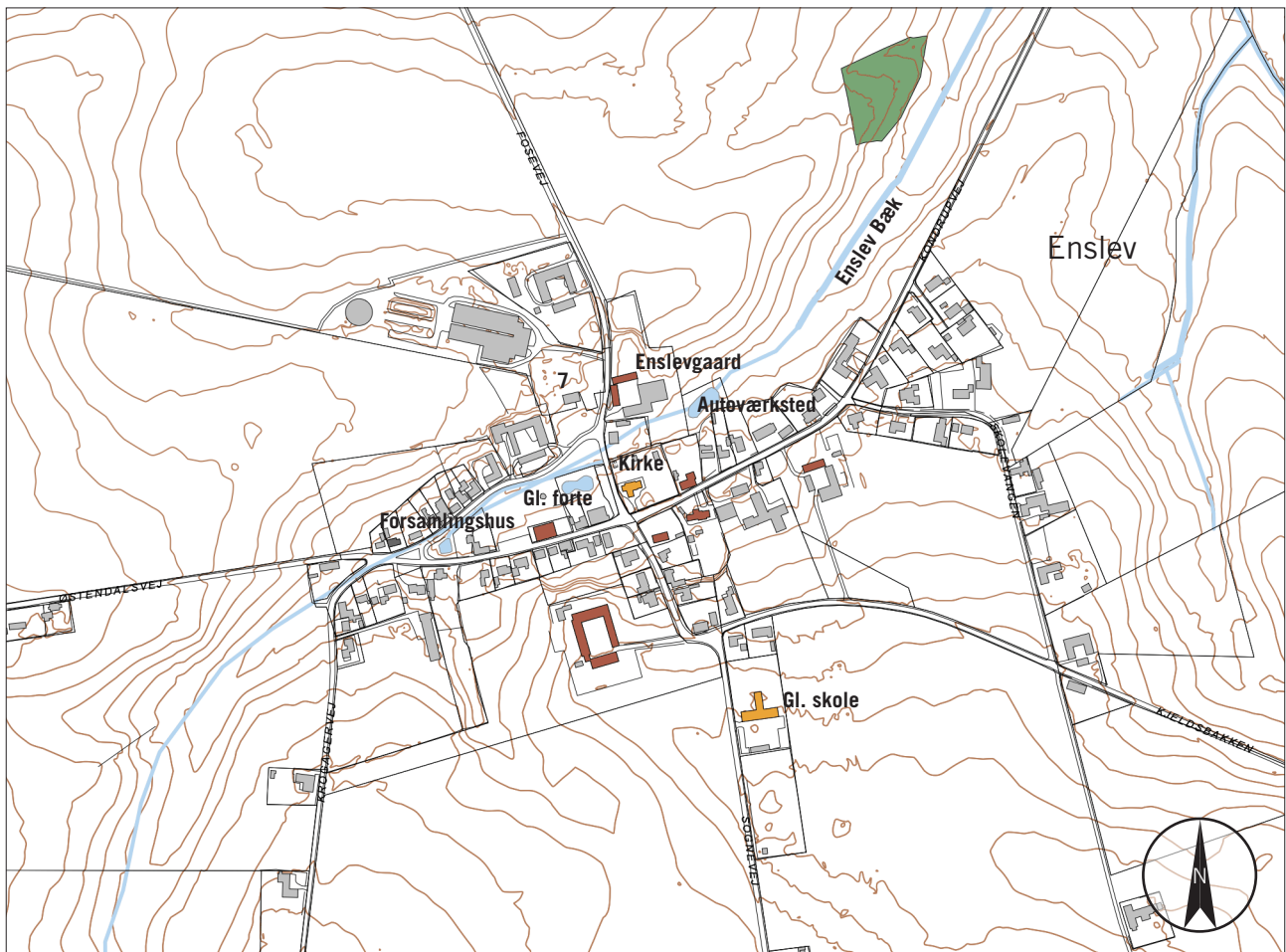
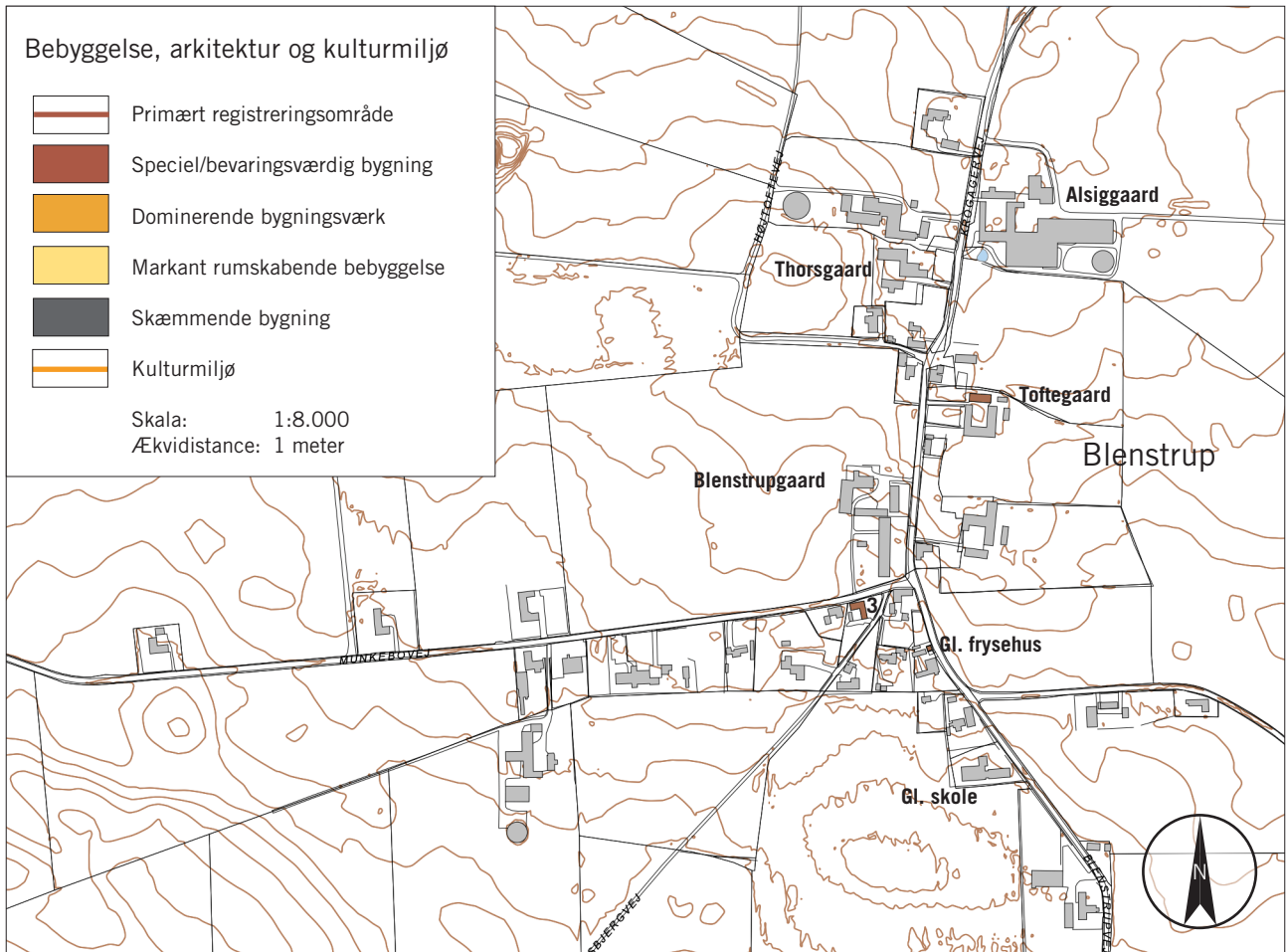


Set ud fra et historisk og bevaringsmæssigt perspektiv, kan man ærgre sig over den sporadiske bebyggelse på Enslevs velbevarede forte, men den imødekommer den moderne landsbys behov.



Et kig mod vest langs bebyggelsen på Østendalsvej i Enslev. Den sammenhængende facaderække beskriver fortens rum meget flot.





# Afgrænsning og byggemuligheder

## Afgrænsning

Landskabet omkring såvel Blenstrup som Enslev består af flade, vidtstrakte marker. Der er en stor åbenhed i landskabet, der kun i mindre omfang opdeles af hegn og diger.

**Blenstrups** afgrænsning er meget udefinerbar, da bebyggelsen er spredt og strækker sig over en lang strækning. Blenstrups struktur har altid været spredt, men det er tankevækkende, at ingen af de oprindelige ni gårde i dag ligger inde for den definerede bygrænse.

Bygrænsen omkranser et bælte, der udgøres af bebyggelsen langs Munkebovej og Blenstrupvej til og med den gamle skole. Bebyggelsen afgrænses mod syd af beplantning ud til markerne.

Grænsen foreslås ændret så den inkluderer gårdene, da de udgør den væsentligste del af landsbyen.

**Enslev** har til dels en naturlig afgrænsning, da den ligger i en dal. Dette er tydeligst omkring forten, hvor bebyggelsen holder sig nede i dalen. Mod syd og øst er bebyggelsen i mindre grad afgrænset af landskabsstrøget, men afsluttes blot af hække ud mod de åbne marker.

Den gamle bydels østlige del ligger på en jævn skråning og udgøres af to mere eller mindre intakte gårdanlæg, der ligger ud til det åbne land. Grænsen er meget smuk og nok det bedste eksempel på, hvordan landsbyen har grænset op til landskabet, i tiden hvor landbrug har været hovederhverv.

Også gårdene i Enslev ligger uden for den nuværende landsbyafgrænsning. Da landsbyen er en væsentlig del af landsbybilledet, foreslås dette ændret.

## Byggemuligheder

En fremtidig udstykning af **Blenstrup** vil med fordel kunne lægges omkring krydset Blenstrupvej/Munkebovej. Her vil bebyggelse vest for Blenstrupvej og nord for Munkebovej kunne få en samlende effekt, og en form for fokuspunkt vil kunne skabes i landsbyen. For at dette skal lykkes, skal man være opmærksom på, at ny bebyggelse tilpasses så den ikke forstærker den allerede spraglede bebyggelse i Blenstrup.

**Enslev** har en god og sammenhængende bebyggelse omkring forten. Denne bebyggelse bør vedligeholdes, så evt. huller i bebyggelsen udfyldes med tilpasset byggeri. Fortearealet bør under ingen omstændigheder bebygges.

I Enslevs østlige del er bebyggelsen relativt spredt. Udstykning af grunde kan ske syd for den eksisterende bebyggelse, der er beliggende mod nord langs Skolevangen.



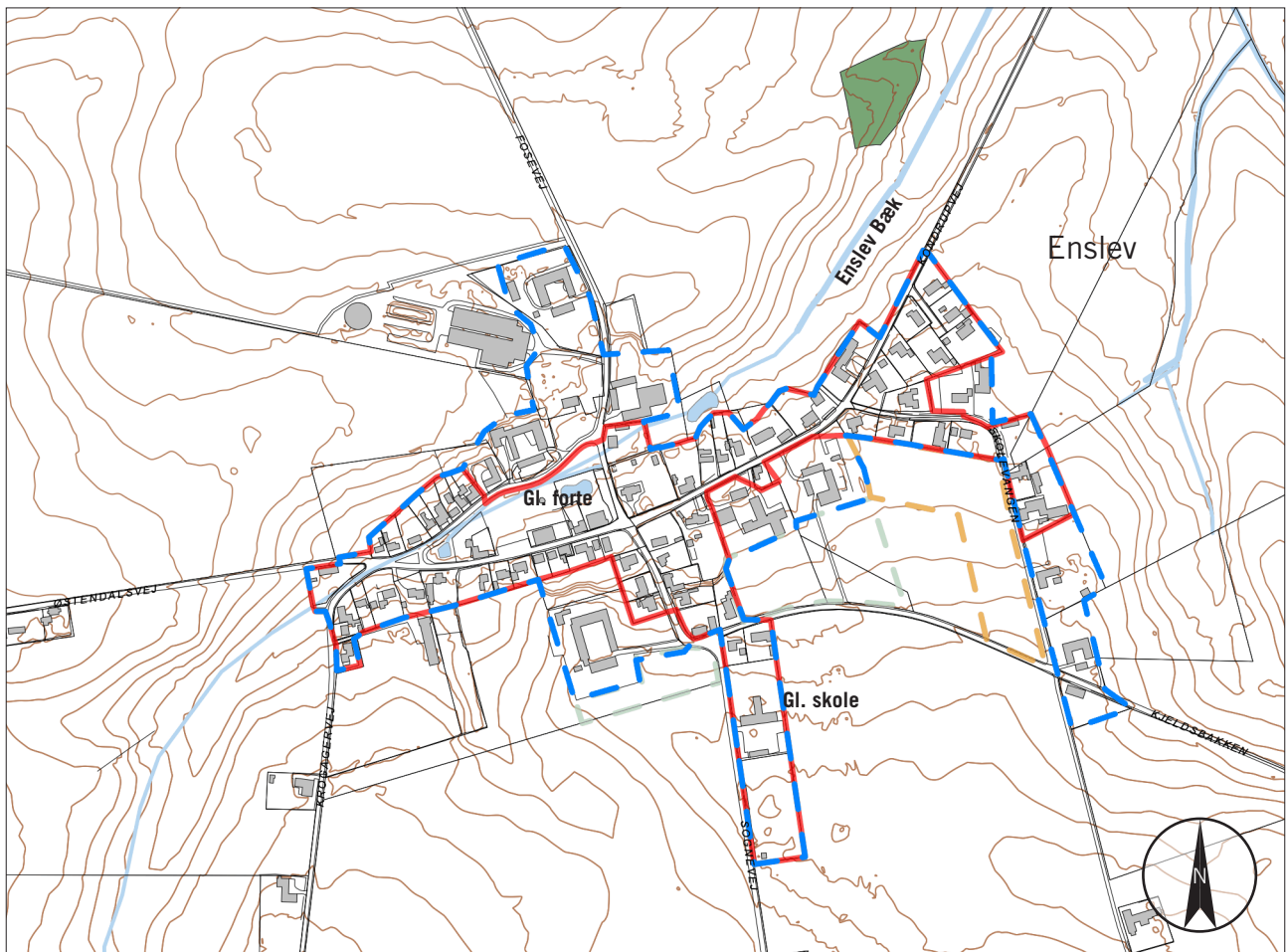
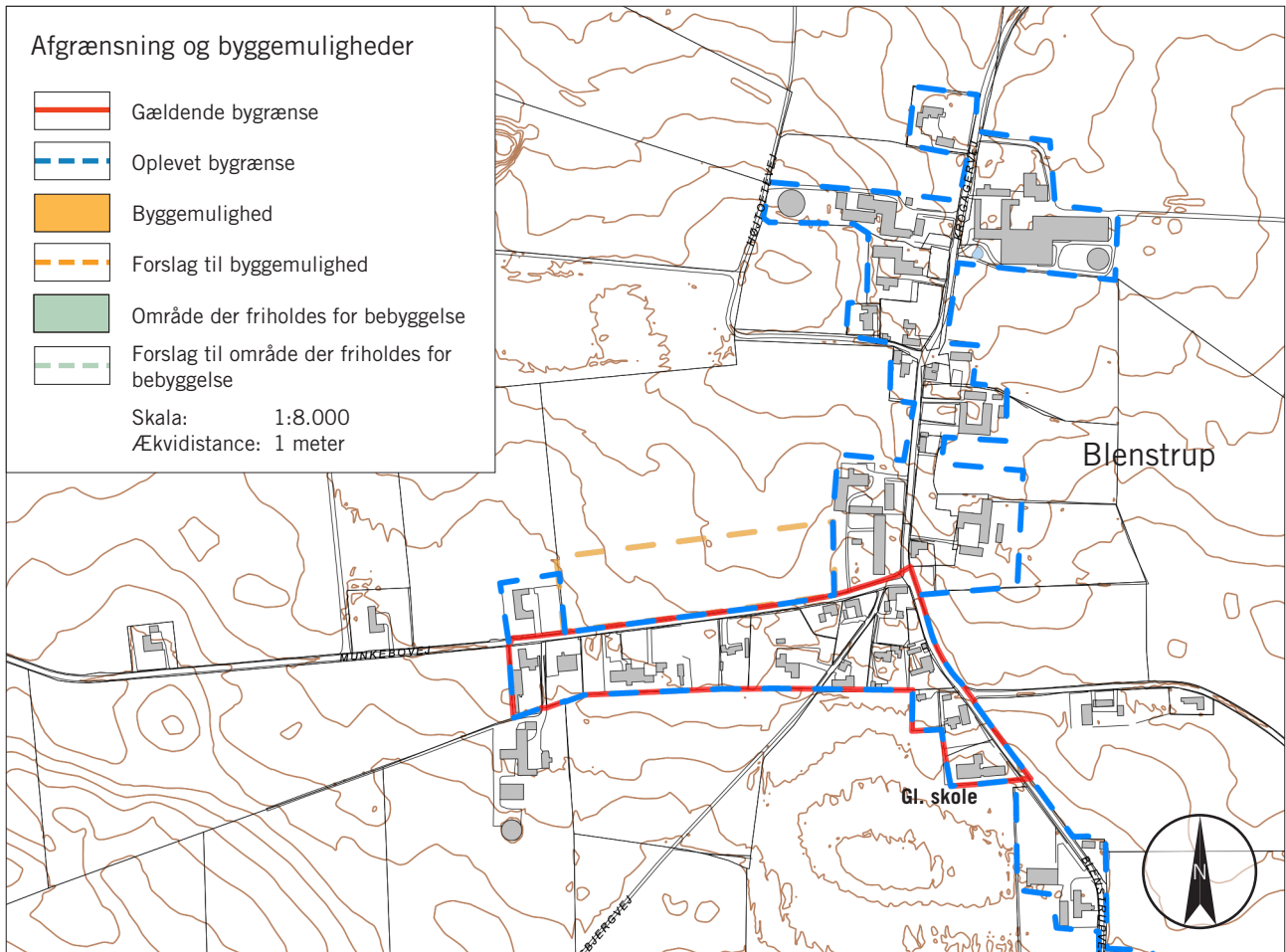
Landskabet omkring Blenstrup og Enslev er vidtstrakt og åbent.



Kig mod nordvest ad Blenstrupvej i Blenstrup. Denne klare bevoksningsgrænse understreger vejens forløb. Der er langt mellem husene, hvilket gør at Blenstrup ikke opleves som en samlet landsby.



I Enslevs østlige del ligger to gårde ud til det åbne land. Dette er landsbyens nok bedst bevarede grænse mod landskabet.



# Sammenfatning

Blenstrup og Enslev er to mindre landsbyer med hver deres karakter.

**Blenstrup** ligger i det åbne land og består af spredt bebyggelse langs vejene Munkebovej, Blenstrupvej og Krogagervej. Gårdene er det dominerende element i Blenstrup. Disse ligger tilbagetrukket fra vejene, og der er ingen bebyggelse, der definerer gaderum. Mange gårde i Blenstrup er ikke længere i drift, og enkelte huse er revet ned, hvilket forstærker billedet af en usammenhængende landsby.

**Enslev** ligger i en dal og har en meget flot og velbevaret forte i midten af byen. Landsbyens bebyggelse, inklusiv kirken, ligger meget flot i dalen omkring denne forte. Mod øst er byen vokset op af dalen og er begyndt at brede sig på fladen over denne. Enslev er en meget fin landsby med en aktiv befolkning, som gør en engageret indsats for at holde byen pæn.

## Sårbarheder

Blenstrup har en særlig spredt karakter, der gør, at de enkelte gårdanlæg og huse træder frem. Derfor er landsbyen særlig sårbar overfor bygninger, der får lov til at forfalde. Fokus bør især rettes mod gårdene, hvoraf flere ikke længere er i drift, og derfor heller ikke længere vedligeholdes løbende.

Enslevs gamle forte er et flot, originalt og bevaringsværdigt træk ved landsbyen. Forten er traditionel set et åbent stykke fællesjord, der samler byens aktiviteter. Denne samlende effekt svækkes hvis fortene bebygges.

Enslev er delvis afgrænset af slugten, den ligger i. Bebygges arealer på kanten af denne slugt, svækkes tydeligheden af landskabets former, og landsbyens placering vil ikke længere virke så stærk. Landsbyens stedbundne karakter svækkes altså, hvis ny bebyggelse ikke placeres med omtanke.

## Anbefalinger

### Blenstrup

- Sammenbindende og rumskabende beplantning bør styrkes, så landsbyen virker samlet trods den spredte bebyggelse.
- Bebyggelse bør vedligeholdes omhyggeligt, da fritliggende gårde og huse står tydeligere frem enkeltvis, end hvis de indgår i en samlet bebyggelse.
- Munkebovej 3, Blenstrupvej 39 (den gamle skole), frysehuset (Blenstrupvej 45), samt Krogagervej 69 og 79 bør SAVE-registreres.

### Enslev

- Fællesarealet i Enslevs midte, den gamle forte, bør friholdes for bebyggelse.
- Fremtidig udstykning bør planlægges med udgangspunkt i landskabets former, så den markante dal fortsat definerer byen.
- Følgende bebyggelse bør SAVE-registreres: Fosevej 6, 7 og 9, Kondrupvej 3-21, Krogagervej 1-35, Sognevej 1, 9, 10 og 13 samt bebyggelsen Østendalsvej 83-103.



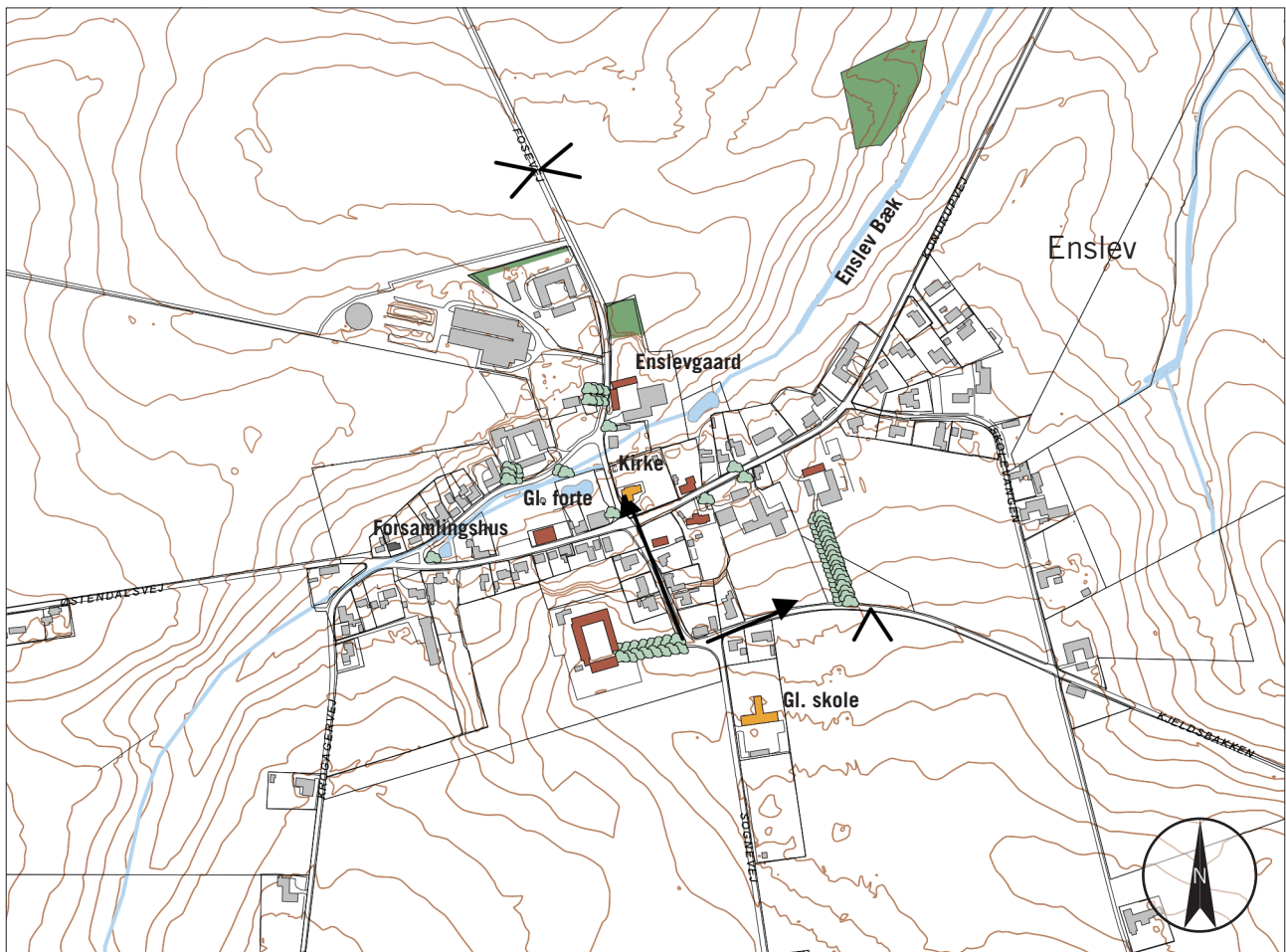
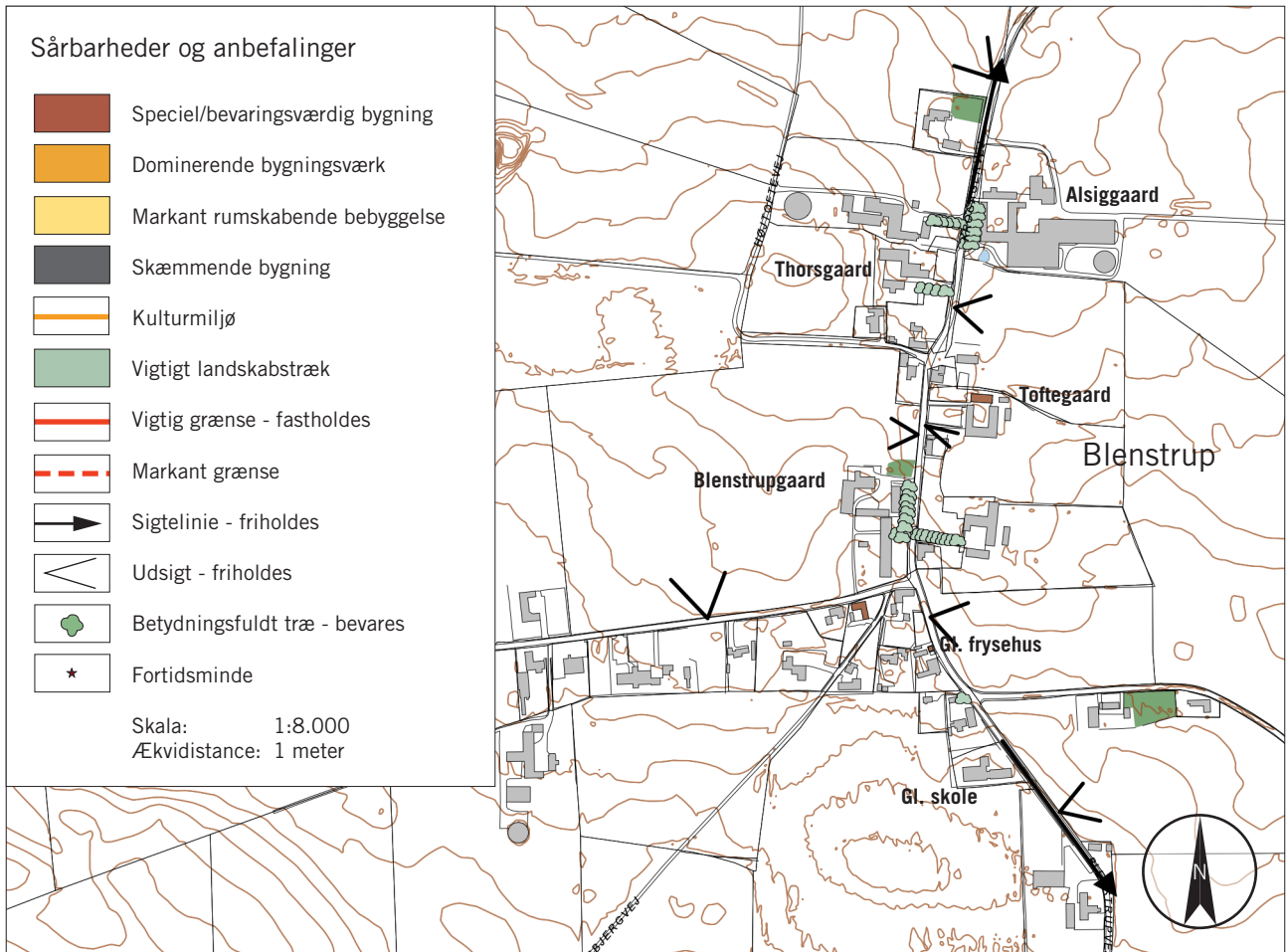
Munkebovej 3 i Blenstrup er et fint lille bevaringsværdigt hus.



Set ud fra et historisk og bevaringsmæssigt perspektiv kan man ærgre sig over den sporadiske bebyggelse på Enslevs velbevarede forte, men samtidig imødekommer den landsbyens nutidige behov.



Det gamle frysehus på Blenstrupvej er 'vendt om' og benyttes i dag som udhus til nr. 45.



Stadsarkitektens Kontor  
**Randers** Kommune  
Laksetorvet 1  
8900 Randers  
[www.randers.dk](http://www.randers.dk)